

Abies balsamea (Jedle balzámová)

synonyma: *A. f. hudsonia*, *A. var. brachylepis*, *A. var. longifolia*, *Abies balsamifera*, *Abies fraseri* var. *hudsonia*, *Abies hudsonia*, *Abies minor*, *Peuce balsamea*, *Picea balsamea*, *Picea fraseri* var. *hudsonia*, *Pinus abies* var. *balsamea*, *Pinus balsamea*, *Pinus balsamea* var. *longifolia*

čeleď: Pinaceae

oblasti: Alberta, Connecticut, Iowa, Labrador, Maďarsko, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Německo, New Hampshire, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Pochází z oblasti mezi Kanadou a Virginií. Dožívá se věku do 150 (i 200)let. Patří mezi stálezelené jehličnany. Dorůstá do výšky 15 - 25m při průměru kmene do 60cm. Habitus je hustý, špičatě kuželovitý. Kořeny jsou hluboké. Borka má šedohnědou barvu a je pokrytá pryskyřičnatými puchýřky, ve stáří je šupinatá. Pryskyřičné pupeny mají načervenalou barvu, jsou drobné, lesklé, kuželovité a špičaté. Jehlice jsou dlouhé 1,5 - 2,5cm, široké 1,5 - 2mm, pružné, na spodní straně mají 4 - 8 stomatálních řad z každé strany žebra, horní strana tmavězelená s až 3mi řadami stomatálních řad ve středu, jsou 2řadé, při stočení do kruhu praskají. Při rozemnutí vydává balzámové aroma. Patří mezi oblíbené vánoční stromky. Samčí šištice mají barvu červenou, růžovofialovou, modravou, zelenavou nebo oranžovou. Samičí jsou válcovité, vzpřímené, dlouhé 4 - 10cm, široké 1,5 - 3cm, šedorůžovofialové, později hnědé, pryskyřičnaté, přisedlé, šupiny dlouhé 1 - 1,4cm, široké 0,7 - 1,7cm. Semena jsou dlouhá 3 - 6mm, široká 2 - 3mm, hnědé a křídlo je asi 2x delší než tělo a je hnědorůžovofialové. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albicans' - zakrslý habitus; jehlice bílé
- 'Andover' - nízký bezkmenný habitus; šířka až 5m; větve široce rozložené; jehlice stejné; pomalý růst
- 'Angustata'/f. *angustata*/'Angusta' - úzce kuželovitý habitus; větve krátké, husté; jehlice husté, dlouhé 0,6 - 1,4cm
- 'Argentea'/'Argentifolia' - jehlice mají modrobílý nádech a jsou husté
- 'Coerulea' - kuželovitý habitus; větve krátké; jehlice 2řadé, horní strana tmavězelená, spodní stříbrobílá
- 'Coerulescens' - jehlice husté, dlouhé 0,6 - 1cm, široké 2mm, z obou stran modravé stomatální pruhy; rychlý růst
- 'Columnaris'/'Pyramidalis' - sloupovitý habitus; větve krátké, na koncích směřující vzhůru, husté, dlouhé 5mm; rychlý růst
- 'Cree's Blue' - jehlice sytě stříbromodré
- 'Denudata' - zakrslý habitus; hlavní větev nemá postranní výhony
- 'Dwarf' - malý okrouhlý habitus; jehlice tmavězelené, spodní strana bílá
- 'Elegans' - hustý habitus; větve krátké; jehlice paprscitě postavené, dlouhé 0,8 - 1cm
- 'Eugene Gold' - rozkladitý nízký habitus; jehlice žluté; roční přírůstek 5 - 10cm
- 'Glaucia', asi synonymum 'Coerulescens' - úzce pyramidální až sloupovitý habitus; jehlice modré
- 'Globosa' - kulovitý až oválný habitus; ve 20ti letech výška 1 - 1,5m; jehlice namodralé
- f. *hudsonia*/'Hudsonia' - kompaktní kupkovitý habitus; výška i šířka 30 - 60cm; větve bohaté; jehlice paprscité, horní strana tmavězelená, spodní stříbřitá, dlouhé 1,3cm; neplodí
- 'Jamy' - zakrslý kulovitý habitus
- 'Kiwi' - zakrslý téměř kulovitý habitus; jehlice modrozelené
- 'Klein's Nest' - zakrslý hnízdovitý habitus
- 'Krause' - zakrslý kulovitý hustý habitus
- 'Little Carleigh' - zakrslý habitus; roční přírůstek 2cm
- 'Longifolia' - větve výrazně vystoupavé; jehlice delší a užší; rychlý růst

- 'Lutescens' - jehlice v mládí žlutookrové, později zelené
- var. macrocarpa/'Macrocarpa' - jehlice delší; šišky větší
- 'Marginata' - jehlice na mladých větvích žlutě lemované
- 'Nana'/nana globosa, možná synonymum k f. hudsonia - zakrslý kulovitý hustě větvený habitus; výška i šířka do 0,8 (i 1)m; jehlice tmavězelené, na spodní straně s bělavými stomatálními proužky, dlouhé 0,4 - 1cm, široké 1mm; mrazuvzdorná, stinnější místa
- 'Nudicaulis' - podobá se 'Denudata' bez postranních výhonů; jehlice husté, přitisklé, dlouze zašpičatělé
- 'Old Ridge' - jehlice béžovožluté; pomalý růst
- var. phanerolepis - šišky menší, podpůrné šupiny přesahují semenné šupiny a mají zpětně zahnuté špičky
- 'Piccolo' - zakrslý kulovitý habitus; výška 40 - 50cm, v 15ti letech výška 0,8 a šířka 1m; několik krátkých hlavních větví; jehlice tmavězelené; roční přírůstek 2,5cm
- 'Prostrata' - zakrslý habitus, podobá se f. hudsonia, ale více rozprostřená; jehlice mírně hřebenitě uspořádané
- 'Quintin Spreader'/'Quinton Spreader' - rozkladitý habitus
- 'Treehaven Dwarf' - vzpřímený zakrslý habitus
- 'Tyler Blue'/'Tyler's Blue' - úzce pyramidální až sloupovitý habitus; v 10ti letech výška 4,5m; jehlice modré
- 'Variegata' - jehlice bílopestře
- 'Verkade's Prostrate' - poléhavý habitus; jehlice tmavězelené
- 'Wolcott Pond' - čarověník; hustý pyramidální habitus; v 10ti letech výška 75cm, šířka 45cm

Potřebuje vlhkou jílovitou zem bohatou na živiny, na kratší čas snese i podmáčenou, plné slunce nebo polostín. Je mrazuvzdorná do -40°C.

<https://www.rostliny.net/>